

På baggrund af data fra Lægemiddelstatistikregisteret følger Sundhedsdatastyrelsen løbende salget af medicin på det danske marked.

MedicinForbrug - Overblik bliver offentliggjort hvert kvartal og giver et overblik over udvalgte lægemidler eller lægemiddel-

grupper, hvor der har været de største ændringer i omsætning eller solgt mængde i forhold til samme kvartal året før.

Kvartalstal for salget af alle apoteksforbeholdte lægemidler kan findes under 'Lægemiddelstatistik' på eSundhed.dk

Det samlede lægemiddelsalg

MedicinForbrug - Overblik opgør udviklingen af det samlede salg af lægemidler i primærsektoren undtagen de håndkøbslægemidler, der må sælges uden for apotek.

Denne udgave viser et lille fald i omsætningen, mens mængdeforbruget af lægemidler er steget fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016:

- Den samlede omsætning er faldet med 37,3 mio. kr. (-1,5 %)
- Det samlede mængdeforbrug er steget med 3,1 mio. DDD (0,5 %)

Lægemidler uden DDD er ikke med i det samlede mængdeforbrug (svarende til 9 % af omsætningen).

Udvalgte lægemiddelgrupper

MedicinForbrug - Overblik ser derudover nærmere på nogle udvalgte lægemiddelgrupper, hvor ændringen i omsætning eller mængde i forhold til samme kvartal året før er mere end 10 % eller 5 mio. kr. pr. mængdeenhed. Salget af mange lægemiddelgrupper ændrer sig over længere tid og kan derfor være med flere kvartaler i træk.

Lægemiddelgrupper i 3. kvartal 2016:

- ↑ Direkte faktor Xa hæmmere (blodfortyndende midler)
- ↑ Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insuliner (diabetes)
- ↑ Fentanyl (smertestillende)
- ↑ Sertralin (antidepressive midler)
- ↑ Insuliner og analoger til injektion, langtidsvirkende (diabetes)
- ↓ Midler mod epilepsi
- ↓ Antipsykotiske midler
- ↓ Simvastatin (forhøjet kolesterol)
- ↓ Enalapril (forhøjet blodtryk/ hjertesvigt)
- ↓ Gestoden og ethinylestradiol (p-piller)

Omsætnings- og forbrugstal for 3. kvartal 2016

Tabellen viser omsætning, mængdesalg og gennemsnitlig pris pr. mængdeenhed for de udvalgte lægemiddelgrupper i primærsektoren. Tabellen viser en Top 5 for lægemidler med størst ændring i omsætning og en Top 5 for lægemidler med størst ændring i mængdesalg i forhold til samme kvartal året før (se kriterier for de to Top 5-liste sidst i dokumentet).

Bemærk at lægemidler, der må sælges uden for apotek, ikke er medtaget.

Lægemiddelgruppe	ATC-kode ¹	Omsætning		Mængdeforbrug		Pris pr. DDD	
		mio. kr.	Forskel i mio. kr. (%)	mio. DDD ²	Forskel i mio. DDD (%)	kr.	Forskel i kr. (%)
Top 5 Omsætning							
Direkte faktor Xa hæmmere	B01AF	90,9	31,7 (54)	3,4	1,2 (55)	26,49	-0,28 (-1)
Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insulin	A10B	148	19,5 (15)	18,8	1,1 (6)	7,86	0,62 (9)
Fentanyl	N02AB03	21,3	12,9 (154)	0,8	0 (-3)	25,91	16,06 (163)
Midler mod epilepsi	N03A	91,2	-22,5 (-20)	9,8	0,4 (4)	9,33	-2,79 (-23)
Antipsykotiske midler	N05A	64,2	-18,3 (-22)	5,8	0 (-1)	10,98	-3,05 (-22)
Top 5 Mængde*							
Sertralin	N06AB06	4,4	0,2 (4)	9,7	1,2 (14)	0,45	-0,05 (-10)
Insuliner og analoger til injektion, langtidsvirkende	A10AE	58,5	8,9 (18)	4	0,6 (17)	14,67	0,09 (1)
Simvastatin	C10AA01	9,6	-3,4 (-26)	30,6	-6,9 (-18)	0,31	-0,04 (-11)
Enalapril	C09AA02	4,7	-1,6 (-25)	17	-2 (-11)	0,28	-0,05 (-15)
Gestoden og ethinylestradiol	G03AA10	1,4	-0,8 (-37)	2,7	-1 (-27)	0,52	-0,08 (-13)

* 'Atorvastatin' (C10AA05), 'citalopram' (N06AB04) og 'desogestrel og ethinylestradiol' (G03AA09) indgik alle på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen. Det skyldes, at midlerne hører under ATC-grupper som alle er repræsenteret på listen, hhv. simvastatin, sertralin og gestoden og ethinylestradiol. Under 'Kommentarer til udvalgte lægemiddelgrupper' er midlerne inkluderet i de respektive tekster.

'Direkte faktor Xa hæmmere' (B01AF) indgik oprindeligt som nr. 3 på Top 5 Mængde, men er ikke medtaget på listen, fordi gruppen er repræsenteret under nr. 1 på Top 5 Omsætning.

- 1 ATC: Anatomisk terapeutisk kemisk klassifikation. Et globalt klassifikationssystem, der inddeler lægemidler i forskellige grupper efter deres primære virkeområde (se www.whocc.no). Hvis den viste ATC-kode indeholder 7 cifre, refererer det til lægemidler med et bestemt aktivt stof eller en bestemt kombination af stoffer. Hvis den viste ATC-kode indeholder mindre end 7 cifre, er der tale om en gruppe af lægemidler med forskellige aktive stoffer. Jo færre cifre i ATC-koden, des bredere gruppe af lægemidler.
- 2 DDD: Defineret døgndosis. En global måleenhed, der bruges til at opgøre mængdeforbruget af lægemidler. Ikke alle patienter tager 1 DDD om dagen (se www.whocc.no).

Kommentarer til de udvalgte lægemiddelgrupper

Top 5 Omsætning

Direkte faktor Xa hæmmere (B01AF)

Lægemidlerne, som er en undergruppe af NOAKs (non-vitamin K orale antikoagulantia), bruges til at forebygge blodpropper blandt andet hos patienter med atrieflimren. Fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er omsætningen for undergruppen steget 31,7 mio. kr., hvilket placerer gruppen på en 1. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst stigning i omsætning i endnu et kvartal. Der ses fortsat en markant stigning i både omsætning og forbrug af de dyre lægemidler, både af Xarelto (rivaroxaban) og Eliquis (apixaban). Tidligere var flest personer i behandling med Xarelto, men nu ses en ligelig fordeling blandt de to lægemidler. I juni 2016 blev et nyt NOAK-middel Lixiana (edoxaban) markedsført. Det er nu taget i brug, og forbruget kan følges på statistikken over 'Nye lægemidler'.

> [Læs mere om blodfortyndende midler i 'Medicinforbrug - Indblik: Forbruget af blodfortyndende lægemidler stiger fortsat' \(PDF\)](#)

> [Find Statistikken over Nye lægemidler på eSundhed.dk](#)

Midler til sænkning af blodsukker, ekskl. insuliner (A10B)

Lægemidlerne bruges primært til sænkning af forhøjet blodsukker hos patienter med type-2-diabetes. Med en stigning på 19,5 mio. kr. i forhold til samme kvartal året før placerer det gruppen på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst stigning i omsætning i 3. kvartal 2016. Denne stigning drives primært af lægemidler indenfor Andre blodsukkersænkende stoffer (A10BX) og især af liraglutid (A10BX07), som findes i præparaterne Victoza og Saxenda. Markedet blev i august 2015 udvidet med Saxenda, der bruges til behandling af fedme, og der er således forskel på indikationerne for de to lægemidler med liraglutid. Den stigende omsætning kan skyldes et stigende mængdeforbrug af begge midler. Herudover ses også en stigning i omsætningen for Jardiance (empagliflozin), Forxiga (dapagliflozin) samt Trulicity (dulaglutid) grundet stadig stigende mængdeforbrug og antal personer i behandling.

Fentanyl (N02AB03)

Fentanyl er et smertestillende morfinlignende lægemiddel. Det bruges til behandling af stærke smerter og anvendes ved f.eks. akutte postoperative og posttraumatiske smerter. Fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er omsætningen steget med 12,9 mio. kr., hvilket placerer gruppen på en 3. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst stigning i omsætning. Stigningen skyldes i endnu et kvartal, at den gennemsnitlige pris pr. DDD for fentanyl er stigende. Til trods for stigningen i omsætningen har både antallet af brugere og mængdeforbruget for fentanyl ligget stabilt igennem flere kvartaler.

Midler mod epilepsi (N03A)

Lægemidlerne anvendes til behandling af epilepsi. Flere af midlerne benyttes desuden til behandling af neuropatiske smerter, angst, depression og migræne. Fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er omsætningen faldet med 22,5 mio. kr. svarende til 20%. I samme periode er forbruget steget med 0,4 mio. DDD. Det er især Andre antiepileptika (N03AX), og herunder særligt lamotrigin og pregabalin, som driver udviklingen. Faldet i omsætning kan tilskrives patentudløb og introduktion af generika for præparatet Lyrica (pregabalin) i juli 2014 til indikationerne epilepsi og generaliseret angst. I 1. og 2. kvartal af 2015 faldt omsætningen af Lyrica markant, men i juni 2015 ophævede Sundhedsstyrelsen muligheden for substitution mellem Lyrica og de generiske versioner af pregabalin grundet fortsat patent på indikationen neuropatiske smerter. Således steg forbruget og tilsvarende omsætningen af Lyrica markant i 3. kvartal 2015. Omsætningen har dog været faldende siden, sandsynligvis grundet patentudløb for de øvrige indikationer fraset neuropatiske smerter. Omsætningsfaldet for lamotrigin drives af en indledningsvis stigning i prisen pr. DDD frem til 3. kvartal 2015 og et efterfølgende fald til det prisniveau, som er observeret før 1. kvartal 2015.

Antipsykotiske midler (N05A)

Antipsykotiske midler bruges til at behandle psykotiske tilstande, herunder skizofreni. De inddeles i 1. og 2. generations antipsykotika baseret på graden af neurologiske og motoriske bivirkninger, hvoraf 2. generations antipsykotika generelt har færrest bivirkninger. Der ses endnu et kvartal med faldende omsætning for antipsykotiske midler, hvilket placerer gruppen på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst fald i omsætning fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016. Omsætningen er faldet med 22% i forhold til 3. kvartal 2015, svarende til 18,3 mio. kr. Hovedparten af omsætningsfaldet (13,8 mio. kr.) kan tilskrives omsætningen af midlet aripiprazol, som siden patentudløb af præparatet Abilify i oktober 2014 og efterfølgende introduktion af generika, er faldet støt. Til trods for faldet i omsætningen for antipsykotiske midler er både mængdeforbruget og antallet af brugere stort set konstant og har ligget meget stabilt i en længere årrække.

Top 5 Mængde

Sertralin (N06AB06)

Sertralin er et antidepressivt middel af typen selektive serotonin genoptagelses-hæmmere (SSRI). Det er godkendt til behandling af depression, OCD (tvangsforestillinger og -handlinger), socialfobi, panikangst og post-traumatisk stressstilstand. SSRI er den type af antidepressiva, som anvendes mest i Danmark, og omfatter fluoxetin, citalopram, paroxetin, sertralin, fluvoxamin og escitalopram. I endnu et kvartal ses en stigning i mængdeforbruget af sertralin (1,2 mio. DDD). Forbruget af sertralin har været stigende igennem en længere periode, men det er sket på bekostning af forbruget af citalopram (N06AB04), som i samme periode er faldet 1,1 mio. DDD. Kun sertralin er medtaget i tabellen over Top 5 Mængde. Mængdeforbruget af sertralin var i 3. kvartal 2016 højere end forbruget af citalopram, mens der dog fortsat er flest personer i behandling med citalopram.

> [Læs mere om antidepressiv medicin i analysen 'MedicinForbrug - Indblik: Fortsat fald i børn og unge i behandling med antidepressiva' \(PDF\)](#)

Insuliner og analoger til injektion, langtidsvirkende (A10AE)

Langtidsvirkende insuliner og analoger til injektion (A10AE) bruges til behandling af diabetes. Der er markedsført tre typer af langtidsvirkende insulinanaloger: insulin glargin (Lantus, Toujeo, Abasaglar KwikPen), insulin detemir (Levemir) og insulin degludec (Tresiba). Fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er mængdeforbruget steget med 0,6 mio. DDD, hvilket placerer gruppen på en 2. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst stigning i mængdeforbrug. Stigning i mængdeforbrug kan primært tilskrives et stigende forbrug af Toujeo siden 3. kvartal 2015, samt af Tresiba siden 1. kvartal 2016. Toujeo, der blev markedsført i juni 2015 med generelt tilskud, indeholder dosisvariation af et allerede markedsført lægemiddel (Lantus). Tresiba har været på markedet siden 2013, men indtil januar 2016 uden tilskud. Tilskudsstatus blev ændret til generelt tilskud som følge af en prissænkning fra firmaets side. I samme periode er forbruget af Lantus og Levemir faldende.

Simvastatin (C10AA01)

Statiner er de mest anvendte lægemidler til behandling af forhøjet kolesterol. Forbruget af simvastatin har været faldende i en længere periode. Fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er forbruget af simvastatin faldet med 6,9 mio. DDD (18%), hvilket placerer gruppen på en 1. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst fald i mængdeforbrug. I takt med at forbruget af simvastatin er faldet, har atorvastatin (C10AA05) vundet sit indtog. Mængdeforbruget af atorvastatin steg fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 med 4,8 mio. DDD, og således var den solgte mængde i kvartalet (33,1 mio. DDD) højere end for simvastatin. Der er dog fortsat flest personer i behandling med simvastatin. Både simvastatin og atorvastatin er på listen over lægemiddelgrupper med størst ændring i mængde, men kun simvastatin er medtaget i tabellen på side 2.

> [Læs mere om kolesterolsænkende medicin i 'MedicinForbrug - Indblik: Omtrent 350.000 danskere får kolesterolsænkende lægemidler som primær forebyggelse' \(PDF\)](#)

Enalapril (C09AA02)

Enalapril er et blodtrykssænkende middel, som hører til gruppen ACE-hæmmere (C09A, Angiotensin Converting Enzyme-hæmmere). Midlerne anvendes hyppigt til behandling af forhøjet blodtryk og hjertesvigt. Blandt andre ligeværdige blodtrykssænkende midler er også gruppen AII-antagonister (C09C, Angiotensin II-antagonister). Fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er mængdeforbruget af enalapril faldet fra 19 mio. DDD til 17 mio. DDD (11%). Mængdeforbruget samt antallet af personer i behandling med AII-antagonisten losartan (C09CA01) er i samme periode steget, og forbruget har været kraftigt stigende siden patentudløb på Cozaar og samtidig introduktion af generika i foråret 2010. I perioden fik losartan desuden som den eneste AII-antagonist (sammen med kombinationspræparater med thiazider) generelt tilskud, hvilket også kan være årsag til det stigende forbrug. Flere AII-antagonist har dog sidenhen fået generelt tilskud.

Gestoden og ethinylestradiol (G03AA10)

Lægemidlerne er 3. generations p-piller med fast kombination af gestoden og ethinylestradiol i alle tabletter. P-pillerne bruges til at beskytte mod graviditet. Forbruget af 3. og 4. generations p-piller har været faldende igennem flere år som følge af ændrede anbefalinger i 2011, hvor brugen af 2. generations p-piller anbefales som førstevalg til kvinder i alle aldre. Fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 er mængden for lægemidler med gestoden og ethinylestradiol faldet med 1,0 mio. DDD, hvilket placerer gruppen på en 3. plads over de apoteksforbeholdte lægemiddelgrupper med størst fald i mængdeforbrug. 3. generations p-piller indeholdende desogestrel og ethinylestradiol (G03AA09) var desuden på listen over Top 5 Mængde, men er ikke medtaget i tabellen på side 2, da begge midler hører under samme ATC-gruppe. Mængdeforbruget af 2. generations p-piller (G03AA07 og G03AA11) har i samme periode været stigende.

Kriterier for udvælgelse af Top 5

Lægemiddelgrupperne til Top 5-listerne for henholdsvis omsætning og mængde er udvalgt på følgende måde:

En lægemiddelgruppe er med, hvis gruppen er steget eller faldet mere end 10 % i omsætning (kr.) eller mængde (DDD / anden mængdeenhed), eller hvis den absolutte stigning har været over 5 mio. kr. pr. mængdeenhed, uanset procentvis ændring.

Blandt disse er listen sorteret efter dem med størst absolut ændring i henholdsvis kroner eller mængdeenheder i toppen. Ved udvælgelsen er ikke skelnet mellem, om ændringen er en stigning eller et fald, men i tabellen vises stigninger øverst og fald nederst.

Der er data med i samme tabel for flere ATC-niveauer (ATC-niveau 3, 4 og 5)¹. Det betyder, at en ændring for lægemidler med et bestemt aktivt stof tæller med på lige fod med en ændring for en hel gruppe af lægemidler. Baggrunden for dette valg er, at nogle ændringer sker for en hel gruppe af lægemidler, mens andre ændringer sker for bestemte lægemidler, og disse ændringer vil ikke nødvendigvis give udslag, hvis man udelukkende ser på den overordnede gruppe af lægemidler.

I de tilfælde, hvor den samme ændring giver udslag på flere ATC-niveauer, så de alle kommer med på Top 5, er kun det ene af niveauerne medtaget på listen. Om det er det overordnede eller mere specifikke niveau, der er mest relevant at vise, afhænger af det enkelte tilfælde.

SE OG HENT DATA OM DET SAMLEDE MEDICINFORBRUG

> [Se data bag denne udgave af 'MedicinForbrug - Overblik' på eSundhed.dk](#)

¹ ATC-koden er en internationalt fastsat kode for indholdsstoffet i lægemidlet (ATC-niveau 5). På ATC niveau 4 er de aktive stoffer grupperet i mindre grupper, og på ATC-niveau 3 er grupperne slået sammen til større grupper.